

Gabriela Paprotna

Sprawozdanie z konferencji "Przyjazna edukacja wczesnoszkolna z językiem angielskim"

Nauczyciel i Szkoła 1-2 (30-31), 270-273

2006

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z konferencji „Przyjazna edukacja wczesnoszkolna z językiem angielskim”

1. kwietnia 2006 roku odbyła się w Ustroniu konferencja zorganizowana przez Centrum Podwyższania Kwalifikacji Nauczycieli w Warszawie przy współudziale Studium Podyplomowego Górnośląskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Kardynała Augusta Hłonda w Mysłowicach. Temat konferencji brzmiał: „Przyjazna edukacja wczesnoszkolna z językiem angielskim.”

W ogólnopolskim spotkaniu uczestniczyli nauczyciele języka angielskiego i kształcenia zintegrowanego, dyrektorzy szkół podstawowych, rodzice, przedstawiciele władz oświatowych i samorządowych oraz pracownicy wyższych uczelni.

Celem konferencji było zwrócenie uwagi na problemy nauczania języka angielskiego w klasach I – III szkoły podstawowej oraz odniesienie się do projektu Ministerstwa Edukacji i Nauki, zakładającego obligatoryjne wdrożenie tegoż języka od klasy I.

W pierwszej części uczestnicy wysłuchali wystąpień, w których zwrócono uwagę na różne aspekty nauczania języka angielskiego dzieci w młodszym wieku szkolnym.

Mgr Jolanta Koziello (z Zespołu Szkół Nr 17 w Bydgoszczy), w wystąpieniu pt. „Wyzwania wobec polskich nauczycieli i polskich szkół”, podzieliła się swoimi doświadczeniami z pobytu w Belgii, gdzie miała możliwość zapoznać się – zwłaszcza z pozycji rodzica – z systemem kształcenia małych dzieci w szkole amerykańskiej, do której uczęszczał syn. Autorka wskazała na te elementy edukacji, które różnią ów system od systemu polskiej szkoły, takie jak: miejsce rodziców w edukacji dziecka, system komunikowania się nauczycieli i rodziców, sposób oceniania postępów dzieci. W dalszej części mgr J. Koziello zestawiała te informacje z komunikatem o „trudnym powrocie” dziecka do polskiej szkoły. Wszystko to skłoniło autorkę do refleksji nad przyczynami istotnych różnic w podejściu do uczniów. A w nim, jak zauważyła, w polskiej szkole brakuje wsparcia i zrozumienia dziecka, za mało też uwzględnia się dziecięce potrzeby i zdolności. Bez tego szkoła nie będzie miejscem autentycznego rozwoju dziecka.

Konfrontacja systemu szkoły amerykańskiej z działalnością szkoły polskiej zaowocowała nowym spojrzeniem również na rolę nauczyciela w edukacji dziecka, który powinien przede wszystkim pomagać mu w rozwoju, a nie tylko wymagać i egzekwować. Jak stwierdziła J. Koziello – nauczyciel powinien być wrażliwym przewodnikiem ucznia.

Z kolei **mgr Barbara Olech** (ze Szkoły Podstawowej w Medyni Łańcuckiej) przedstawiła referat pt. „Budowanie atrakcyjnej i efektywnej edukacji wczesnoszkolnej”, zwracając uwagę na rolę działań praktycznych w nauczaniu języka obcego. Posługując się przykładami, autorka pokazała możliwości włączania języka angielskiego w codzienne życie uczniów. Doprowadziło to do konkluzji, że włączenie elementów języka angielskiego w kształcenie zintegrowane jest potrzebą i koniecznością obecnej rzeczywistości. Powinno to się odbywać z wykorzystaniem takich sposobów pracy, które są atrakcyjne dla dzieci, co podnosi ich motywację do uczenia się. Ważna jest też indywidualizacja pracy rozumiana przez autorkę nie tylko jako działanie zgodne z oczekiwaniami i potrzebami poszczególnych uczniów, ale również grupy, jak bowiem twierdzi – każdy zespół dzieci to również indywidualny, niepowtarzalny „twór”.

Mgr B. Olech wzbogaciła swoje przemyślenia wieloma wskazówkami metodycznymi – jak budować atrakcyjną i efektywną edukację wczesnoszkolną z elementami języka angielskiego.

Mgr Anna Rycombel (ze Szkoły Podstawowej Nr 18 w Rybniku) zaprezentowała materiał nt. „Współpraca z rodzicami podstawą przyjaznej edukacji wczesnoszkolnej.” Zwróciła w nim uwagę na miejsce i rolę rodziców w edukacji. Aby ta się powiodła, należy najpierw umocnić więź i poczucie zaufania między nauczycielami (szkołą) a rodzicami uczniów. Podane zostały konkretne sposoby realizacji tego zadania, takie jak: trening umiejętności wychowawczych, organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji wspomagających rodziców i nauczycieli w wychowaniu i uczeniu dzieci, warsztaty, zajęcia otwarte dla rodziców, zajęcia z elementami języka angielskiego, spotkania dzieci z rodzicami wykonującymi interesujące zawody, dostarczanie atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych oraz włączanie rodziców w organizację różnych uroczystości klasowych.

Sposoby te służą nie tylko budowaniu zaufania na linii nauczyciel – rodzic – dziecko, ale – jak pokazuje praktyka – przyczyniają się do tego, że to rodzice uczą się języka angielskiego razem z dziećmi! Ich czynny udział w różnych zajęciach pozwala też inaczej postrzegać pracę nauczyciela, co w efekcie służy rozwojowi dziecka. Jak bowiem twierdzi autorka – rodzice stają się sojusznikami nauczyciela.

W ostatnim referacie pt. „Nie selekcjonować – diagnozować i wspierać” **dr Witold Potęga** (z Akademii Podlaskiej w Siedlcach) wyszedł z założenia, że młodym ludziom należy tworzyć warunki do wyzwalania radości uczenia się. Szkoła nie powinna być instytucją obcą, a taką w której prowadzi się dialog i współpracę. Powinna być miejscem otwartego komunikowania o emocjach. I choć z jednej strony jej funkcjonowanie powinno być oparte na pewnych regułach, umowach, to nie mogą one krępować nauczycieli i uczniów w rozwiązywaniu tych problemów, które są w stanie sami przezwyciężyć. W takiej szkole, w której pracuje nauczyciel – profesjonalista są szanse na to, aby wprowadzanie elementów języka angielskiego przyniosło oczekiwane efekty. Uczniowie mają odczuć przyjemność uczenia się, a wymagania powinny wyrastać z rozpoznania ich potrzeb i możliwości. Zadanie nauczyciela polega na wyzwalaniu i podtrzymywaniu motywacji do uczenia się. Dobrze byłoby, zdaniem dr-a W. Potęgi, zweryfikować system oceniania uczniów, który powoduje niepotrzebne selekcjonowanie. „Bat stopni szkolnych” powinien być zastąpiony raczej diagnozowaniem przebiegu uczenia się poszczególnych uczniów. Wówczas to będzie możliwe budowanie wsparcia – adekwatnie do potrzeb i możliwości dzieci od 6 do 10 lat, których tempo rozwoju jest jeszcze dość zróżnicowane.

Autor zaproponował takie rozwiązanie, którym od klasy II szkoły podstawowej wprowadzono by „tandemy” nauczycieli, tzn. z jedną klasą pracowałby nauczyciel prowadzący i nauczyciel wspierający. W gestii tego drugiego byłoby m.in. wprowadzanie języka angielskiego. Zasadnicza zaś wartość współpracy dwóch nauczycieli polega na możliwościach podejmowania dialogów we wszystkich obszarach edukacji: diagnozowaniu, programowaniu, organizowaniu wsparcia.

Zaprezentowane wystąpienia, jak też informacje dotyczące obowiązkowej nauki języka angielskiego od klasy I szkoły podstawowej skłoniły uczestników konferencji do ożywionej dyskusji. Polemizowano z niektórymi тезami wystąpień (zwłaszcza zestawienie systemu szkoły amerykańskiej ze szkołą polską wywołało oddźwięk), jak też zgłaszano szereg uwag do problemu edukacji językowej. Głos zabrali zarówno nauczyciele i dyrektorzy szkół, nauczyciele akademicki, jak i przedstawiciele władz oświatowych i samorządowych. Podnoszono następujące kwestie, które – zdaniem dyskutantów – wymagają wyjaśnienia bądź dopracowania:

- kwalifikacje nauczycieli wprowadzających elementy języka angielskiego w klasach I – III,
- reguły finansowania wdrożenia języka angielskiego,
- liczebność grup uczniów powierzonych jednemu nauczycielowi
- obowiązkowość języka angielskiego a inne języki obce,
- sytuacja mniejszości narodowych, dla których język angielski byłby drugim językiem obcym (już w klasie I!),

- opracowanie długofalowej strategii wdrażania języka angielskiego w całym kraju, uwzględniającej różne uwarunkowania,
- formy kształcenia i doskonalenia zawodowego pozwalające nauczycielom klas I – III uzyskać kwalifikacje do wprowadzania elementów języka angielskiego (tu jako przykład wskazano studia podyplomowe „Integralna edukacja wczesnoszkolna z językiem angielskim” organizowane wspólnie przez Centrum Podwyższania Kwalifikacji Nauczycieli w Warszawie i Górnośląską Wyższą Szkołą Pedagogiczną im. Kardynała Augusta Hłonda w Mysłowicach).

Spotkanie zakończyło się przygotowaniem wstępnego projektu stanowiska uczestników w sprawie obligatoryjnych wdrożeń języka angielskiego. Pracom redakcyjnym przewodniczył dr W. Potęga, Dyrektor Centrum Podwyższania Kwalifikacji Nauczycieli w Warszawie. Ustalono, że po konsultacji w reprezentowanych na konferencji środowiskach dokument zostanie przekazany do Ministerstwa Edukacji i Nauki – jako głos w tak ważnej dla wszystkich sprawie.